

Türk kadınının eşitlik için uzun yolu

Sarah Rainsford BBC

July 19, 2007

ANKARA, 18/07(BYE)--- BBC'nin 18 Temmuz 2007 tarihli Internet sayfasında Sarah Rainsford imzasıyla ve yukarıdaki başlık altında bir haber yer almıştır. Internet'ten sağlanan haberin çevirisi şöyledir.

Şehriban haşlanmış yumurta ve çaydan oluşan kahvaltısını tıklarken "Artık güzel değilim, buruş buruş oldum" diye dövünüp ağlıyor.

Bu yaşlı hanımın geçmişi, yüzüne derin bir şekilde işlenmiş.

Türkiye'de kadınlara seçme hakkı verildiği zaman Şehriban henüz küçük bir kızdı. Bu, eşitlik yolunda çok büyük bir ilk adım idi ancak o günden bu yana ilerleme sancılı bir biçimde çok yavaş seyretti.

Yandaki odada Şehriban'ın ailesinden yaşları 14 ile 60 arasında değişen üç nesil bir arada yemek yiyor.

Aile bundan 20 yıl kadar önce uzaktaki köylerinden kalkıp İstanbul'a göç etmiş.

Şehriban'ın bir küçüğü olan Medina "Ben hiç okula gitmedim, beni göndermediler. Okumam yazmam yok. Beş çocuk büyüttüm ve ömrüm evde geçti" diyor.

Medina'nın kızkardeşi İstanbul'un merkezinden uzak bir yerlerde hayatını kazanmak için başka insanların evine temizliğe gidiyor.

Gülseren okula gitmiş ancak 11 yaşında, yaştı pek çok kadın gibi o da okulu bırakmış. Temizlik yapmak, bulup bulabileceği en iyi iş.

Gülseren kimi zaman yaşadığı güçlükler dolayısıyla ağladığını kabul ediyor. Onu ayakta tutan ise gelecek için beslediği umut.

Gülseren gibi kadınlar açısından hayat çok ağır bir biçimde yoluna giriyor. Türkiye'de kadınlar ile erkekler yasa önünde sadece beş yıl önce eşit oldular.

Dünya Ekonomik Forumu için geçen yıl hazırlanan bir rapor, Türkiye'nin cinsiyetler arası eşitlik konusunda pratikte Avrupalı ülkelerle arasında çok ciddi bir mesafe olduğunu gösteriyor; Türkiye 115 ülke arasında 105. sırada yer alıyor.

Bu durum bundan 80 yıl önce Türkiye'yi modern, Batılı görünümlü bir cumhuriyet olarak kuran Atatürk'ün reformlarına rağmen böyle.

İstanbul'da bulunan Avrupa İstikrar Girişiminden Nigar Göksel şöyle diyor: "Atatürk'ün kadınları kurtardığı ve pek çok alanda yapılması gerekenlerin yapıldığı fikri

Türkiye'yi geriye götürdü. İnsanlar edilgen bir hale büründü." Girişim kısa süre önce kadınların Türkiye'deki rolüyle ilgili bir rapor yayımladı: "Kadınların ekonomik ve siyasi hayata katılım düzeyleri çok ciddi düzeyde düşük. Çalışabilir yaş grubundaki kadınların yüzde 28'i çalışıyor ve bunların büyük çoğunluğu ücret almıyor. Bu kadınlar ailelerinin tarım arazilerinde çalışıyor, ailenin ineklerini sağlıyorlar."

Siyaset konusunda ise göstergeler hala çok katı.

Mevcut parlamentodaki milletvekillerinin yalnızca yüzde 4.4'ü kadın ve yerel siyasete baktığımızda bu oran yüzde 1'den daha aza düşüyor. Ancak bu seçimlerde gösterilen çaba tüm bunları değiştirmek konusunda bir adım.

Canan Kalsın geçen hafta seçim kampanyası için İstanbul'daki büyük pazar yerinde pazarcılara beyaz ve kırmızı karanfiller dağıtıyordu.

Zayıf, sarışın biri olan Kalsın meclise girebilmek için uğraşan bir düzine kadından biri.

Canan Kalsın seçime, ironik bir biçimde Atatürk'ün zamanından bu yana kadınlar için en radikal reformları gerçekleştiren dindar muhafazakar bir hükümet olan iktidardaki AK Parti listelerinden katılıyor.

Canan "Parlamentoya daha çok sayıda kadının girmesi, Türkiye'nin nüfusunun diğer yarısının sesini duyurmaya yardımcı olacak" diyor.

Kalsın böylelikle yapılan reformları hızlı bir şekilde başkalarının takip edebileceğine inanıyor: "Bu durum kadınların taleplerini dile getirmesine yardımcı olacak."

Siyasi partiler bu yılki seçim listelerine rekor sayıda kadın aday eklediler.

Eylemciler, kadın adayların meclisteki sandalyelerin yüzde 10'unu kazanmasını umuyorlar. Elbette ideal olan bu değil ama yine de bir başlangıç.

Nigar Göksel şöyle diyor: "Siyasette değişiklik yapmak çok kolay. Parti lideri listeyi yapıyor ve her iki erkek aday karşılığında bir kadın adayı listeye koyuyor. Bu çok büyük bir değişiklik sağlayabilir. Ekonomik hayata katılım ve eğitim konusu biraz zaman alacaktır ve siyasi irade ister. Böyle bir durum ise ancak siyasette daha çok kadının katılımıyla gerçekleşebilir."

Gülseren'in 14 yaşındaki kızı Burcu şimdiden ailesinin ufkunun çok ötesinde bir gelecek planlıyor. Burcu'nun hayali ileride bir güzellik salonu açmak.

Burcu gülerek açıklıyor: "Bu çok iyi bir iş. Bir sürü müşterimin olmasını istiyorum ve belki de bir gün yüksek sosyete için çalışan bir stilist olabilirim."

Türkiye Cumhuriyeti'nin dördüncü kadın jenerasyonuna gelindiği ve Türk kadınının tam anlamıyla eşit olmaya her zamankinden daha yakın olduğu bu dönemde, Burcu'nun, hayalini gerçekleştirmesi için şansı çok yüksek.